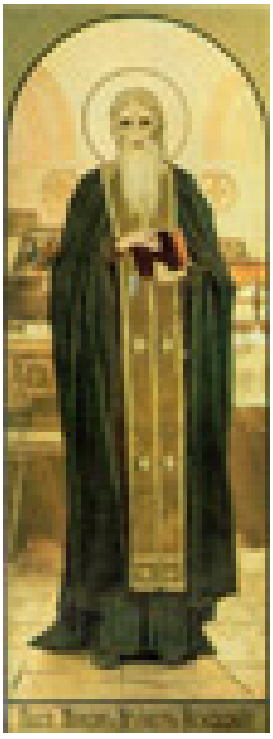
Όσιος Νίκων καθηγούμενος της Λαύρας των Σπηλαίων του Κιέβου

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: http://www.saint.gr/79/saint.aspx για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: N/A
Δημιουργία εγγράφου: 23/11/2026 23:04:38

Σύνοψη

Τύπος εορτής:	Εορτάζει στις 23 Μαρτίου εκάστου έτους.
Ιερά Λείψανα:	Το Λείψανο του Αγίου βρίσκεται αδιάφθορο στη Λαύρα των Σπηλαίων του Κιέβου.
Ημ/νια Βίου:	N/A

Βιογραφία

Ο Όσιος Νίκων έζησε στην Ρωσία κατά τον 11ο αιώνα μ.Χ. και ήταν μαθητής του Οσίου Αντωνίου (τιμάται 10 Ιουλίου). Ήταν μοναχός στη Λαύρα του Κιέβου και είχε τιμηθεί από τον Θεό με το ιερατικό αξίωμα. Με την ευλογία του Οσίου Αντωνίου έκειρε μετά από κανονική δοκιμασία και κατάλληλη πνευματική προετοιμασία όσους ζητούσαν με πόθο το αγγελικό σχήμα. Αξιώθηκε μάλιστα την μεγάλης τιμής να κείρει με τα χέρια του τον Όσιο Θεοδόσιο (τιμάται 3 Μαΐου), τον μεγάλο θεμελιωτή της μοναχικής ζωής στη Ρωσία. Έκειρε ακόμη, περί το έτος 1062 μ.Χ., δύο μεγάλες μορφές της Λαύρας, τον επιφανή βογιάρο Βαρλαάμ και τον ευνούχο ηγεμόνα Εφραίμ.

Γι' αυτές όμως τις μοναχικές κουρές υπέμεινε μεγάλη θλίψη. Ο ηγεμόνας Ιζιασλάβος οργίσθηκε πολύ, επειδή έχασε από κοντά του δύο σπουδαία πρόσωπα, δύο χρήσιμους συνεργάτες και θύμωσε με τους Οσίους. Διέταξε να φέρουν μπροστά του εκείνον που τόλμησε να τους κείρει μοναχούς. Ο Όσιος Νίκων οδηγήθηκε στον ηγεμόνα. Εκείνος τον κοίταξε με περισσή οργή και φώναξε:

- Εσύ καλόγερε, τόλμησες να κάνεις σαν κι εσένα, τον βογιάρο και τον ευνούχο μου;

- Ναι, εγώ, με την εντολή του Οσίου πατέρα μου και την ευλογία του ουράνιου Βασιλέως Ιησού Χριστού, που τους κάλεσε σε αυτό το δρόμο της ασκήσεως, αποκρίθηκε ο Όσιος ήρεμα και θαρρετά.

Ο ηγεμόνας με μανία του έδωσε εντολή οι νέοι μοναχοί να επιστρέψουν στην πρότερή τους κατάσταση. Σε αντίθεση περίπτωση θα κατέστρεφε το σπήλαιο.

Μετά από το επεισόδιο αυτό, οι αδελφοί αναγκάσθηκαν να εγκαταλείψουν το σπήλαιο και να φύγουν μακριά, σε άλλο τόπο, όπου δεν θα έφθανε η ηγεμονική οργή. Τότε ο Όσιος Νίκων πήγε στο Τμουταρακάν και εκεί, κοντά στην πολίχνη, βρήκε έναν έρημο τόπο, όπου εγκαταστάθηκε. Επιδόθηκε αμέσως σε σκληρούς ασκητικούς αγώνες, ζώντας με σιωπή, «μόνος μόνω τω Θεώ προσευχόμενος». Η παρουσία του δεν άργησε να γίνει γνωστή και η φήμη του να απλωθεί σε ολόκληρη την περιοχή.

Η Ορθόδοξη χριστιανική πίστη δεν είχε ακόμη στερεωθεί εκεί και η μοναχική ζωή ήταν τελείως άγνωστη. Σιγά - σιγά οι κάτοικοι άρχισαν να πλησιάζουν τον Όσιο και να εντυπωσιάζονται από την παράξενη γι' αυτούς ζωή του. Εκείνος τότε, για την δόξα του Κυρίου, έλυνε την σιωπή του και τους μιλούσε για τον αληθινό Τριαδικό Θεό και την Ορθόδοξη πίστη. Όλοι σαγηνεύονταν από τη σοφία, την γνώση και την αγιότητά του, μετανοούσαν και δόξαζαν τον Κύριο με την ζωή και τα έργα τους. Αργότερα, ορισμένοι ζήτησαν από τον Όσιο να τους κάνει μοναχούς. Κει εκείνος, αφού τους δοκίμαζε και τους νουθετούσε, τους έκειρε. Έτσι τέθηκαν τα θεμέλια για την κατοπινή ανέγερση της μονής της Υπεραγίας Θεοτόκου, που έγινε σπουδαίο μοναστικό κέντρο, ισάξιο της μονής των Σπηλαίων.

Μετά τον θάνατο του ηγεμόνα του Τμουταρακάν Ροστισλάβου Βλαντιμίροβιτς, οι κάτοικοι της χώρας παρακάλεσαν τον Όσιο Νίκωνα, στον οποίο έτρεφαν απεριόριστη εμπιστοσύνη και αφοσίωση, να πάει στον ηγεμόνα του Τσερνιγκώφ Σβιατοσλάβο Γιαροσλάβιτς και να ζητήσει τον υιό του Γκλεμπ για την ηγεμονία του Τμουταρακάν.

Ο Όσιος εκτέλεσε με επιτυχία την δακονία που του ανέθεσε το ποίμνιό του. Επιστρέφοντας μαζί με τον πρίγκιπα Γκλεμπ Σβιατοσλάβιτς, πέρασε από το Κίεβο και επισκέφθηκε τη μονή των Σπηλαίων. Όταν ο μακάριος ηγούμενος Θεοδόσιος αντίκρισε, μετά από τόσα χρόνια, τον παλαιό συνασκητή του, σκίρτησε από χαρά. Έπεσαν και οι δύο στην γη και έβαλαν βαθιά μετάνοια ο ένας στον άλλο. Ύστερα αγκαλιάσθηκαν κλαίγοντας από συγκίνηση και κάθισαν να συζητήσουν.

Όταν ο Όσιος Νίκων, μετά από πολύ ώρα ετοιμάσθηκε να φύγει, ο μακάριος Θεοδόσιος ξέσπασε πάλι σε λυγμούς και τον παρακαλούσε να μείνει στα Σπήλαια, για να συνεχίσουν μαζί την επίγεια ασκητική οδοιπορία τους.

- Πρέπει να πάω, είπε ο Νίκων, να ρυθμίσω ότι αφορά στο μοναστήρι μου. Έπειτα, αν είναι θέλημα Θεού, θα επιστρέψω.

Πράγματι ο Όσιος, πήγε στο Τμουταρακάν με τον πρίγκιπα Γκλεμπ, ο οποίος ανέλαβε και την ηγεμονία της χώρας. Ο ίδιος φρόντισε να τακτοποιήσει με επιμέλεια τις υποθέσεις της μονής του και κατόπιν, σύμφωνα με την υπόσχεσή του, γύρισε στη Λαύρα, κοντά στον Όσιο Θεοδόσιο. Υποτάχθηκε με ταπείνωση στον Άγιο ηγούμενο και εκτελούσε με ακρίβεια όλες του τις εντολές, νεκρώνοντας το δικό του θέλημα. Και ο μακάριος Θεοδόσιος, όταν χρειαζόταν να λείψει από τη μονή, άφηνε ως αντικαταστάτη του, στη διαποίμανση της αδελφότητας, τον Νίκωνα.

Πολλές φορές ο Όσιος Νίκων, που γνώριζε την τέχνη της βιβλιοδεσίας, έραβε και έδενε βιβλία. Τότε ο Θεοδόσιος καθόταν ταπεινά δίπλα του, αν και ήταν ηγούμενος και του ετοίμαζε τους σπόγγους που χρειαζόταν για το εργόχειρό του. Την ώρα εκείνη, αλλά και σε άλλες ευκαιρίες, οι δύο Όσιοι μάζευαν γύρω τους τούς αδελφούς και τους νουθετούσαν με πνευματικές διδαχές και ασκητικούς λόγους.

Αργότερα όμως, όταν ξέσπασε η γνωστή διαμάχη ανάμεσα στους τρεις αδελφούς ηγεμόνες, του Κιέβου Ιζιασλάβο, του Τσερνιγκώφ Σβιατοσλάβο και του Περεγιασλάβ Βσέβολοντ, ο Όσιος Νίκων επέστρεψε στο Τμουταρακάν, όπου έζησε μερικά χρόνια με τον ίδιο ασκητικό ζήλο.

Όταν έμαθε ότι ειρήνευσε ο τόπος του Κιέβου, ο Όσιος πήρε πάλι τον δρόμο για την Λαύρα. Φθάνοντας όμως εκεί, διαπίστωσε πως ο Όσιος Θεοδόσιος δεν ήταν πια στην ζωή. Ηγούμενος τώρα ήταν ο φιλόθεος Στέφανος. Ο Όσιος Νίκων αποφάσισε να τελειώσει τον επίγειο βίο του στη μονή της μετάνοιάς του. Έμεινε λοιπόν εκεί και επισκεπτόταν συχνά τον τάφο του Οσίου Θεοδοσίου, λούζοντάς τον κάθε φορά με δάκρυα χαρμολύπης.

Όταν με τη συνεργία του πονηρού, ορισμένοι αδελφοί δημιούργησαν αναταραχή στην αδελφότητα και απομάκρυναν τον μακάριο Στέφανο από την ηγεμονία της μονής, ηγούμενος αναδείχθηκε ο Όσιος Νίκων. Με διάκριση και σοφία αγωνίσθηκε ο Όσιος να φέρει την ειρήνη και την ομόνοια στην αδελφότητα. Και το κατόρθωσε με μεγάλο κόπο, πολύ υπομονή και περισσότερη προσευχή. Οι αδελφοί, αναγνωρίζοντας την ακεραιότητα, την σύνεση και την αγιότητά του, ησύχασαν και υποτάχθηκαν σε αυτόν, ως σε φωτισμένο πατέρα, διδάσκαλο και πνευματικό οδηγό.

Πολλές φορές ο μοχθηρός διάβολος προσπάθησε να δημιουργήσει νέα σκάνδαλα και να βάλει εμπόδια στην ανύσταχτη φροντίδα του Οσίου να καθοδηγεί στον δρόμο της σωτηρίας τις ψυχές που του εμπιστεύθηκε ο Κύριος. Οι σκοτεινοί σκοποί του όμως δεν μπορούσαν να σβήσουν το φως των αρετών του πιστού δούλου του Θεού.

Στα χρόνια της ηγουμενίας του Οσίου Νίκωνος, έγινε με τρόπο θαυμαστό η αγιογράφηση του ναού των Σπηλαίων από Έλληνες αγιογράφους, σταλμένους από την Κυρία Θεοτόκο.

Ο Όσιος Νίκων κοιμήθηκε με ειρήνη το έτος 1088 μ.Χ. Ενταφιάσθηκε στη μονή των Σπηλαίων, όπου μέχρι σήμερα το τίμιο λείψανό του αναπαύεται άφθορο και ακέραιο, τιμημένο με τη δόξα και τη Χάρη του Θεού και επιτελεί πολλά θαύματα.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Όσιος Νίκων καθηγούμενος της
Λαύρας των Σπηλαίων του Κιέβου

Σχετικές συνδέσεις

1. Όσιος Νικήτας εκ Κιέβου
2. Όσιος Αλύπιος ο Εικονογράφος ο εν Σπηλαίω